

slaget indføjede en Bestemmelse, gaende ud paa, at man eventuelt ved Vedtægt kunde fremrykke Lukketiden en Time udover det i Loven fastsatte, nemlig til Kl. 7, og denne Bestemmelse er opretholdt i det Lovforslag, som nu forelægges. Der er jo en stærk Bevægelse oppe vedrørende Lukketiden, og her i København har ikke faa Handelsforeninger udtalt sig til Fordel for en tidligere Lukning end Kl. 8, men det er dog vistnok rigtigt ikke paa nærværende Tidspunkt at gaa til en almindelig Lovgivning om dette Forhold, men at holde det aabent for Kommunerne at afgøre, hvorvidt deres Forhold er af en saadan Art, at en tidligere Lukketid er tjenlig. I Forslaget i Fjor blev staaende en Bestemmelse om, at ved kommunal Vedtægt kunde Lukketiden flyttes tilbage udover Tidspunktet Kl. 8, f. Eks. til Kl. 9. Denne Bestemmelse er, saa vidt jeg ved, kun i nogle ganske faa, vistnok højst 5—6, Tilfælde blevet benyttet af Sogneraadene til at anmode Amsraadene om Tilladelse til at rykke Lukketiden tilbage paa visse Aars-tider eller visse Dage i Ugen, men i alle Tilfælde, saa vidt jeg har kunnet faa oplyst, med Undtagelse af et eneste, har Amsraadene afslaaet Anmodningen. Altsaa, i alle de Kommuner, vi har her i Landet, og som i en Række af Aar har benyttet denne Lov, er efter de Oplysninger, jeg har kunnet faa, kun i et eneste Tilfælde en Vedtægt, som tillader en senere Lukketid end Kl. 8, blevet stadfæstet og bragt i Anvendelse. Derigennem forekommer det mig at være tilkendegivet, at det er den Opfattelse, som er trængt igennem, og at det svarer til den almindelige Tilstand her i Landet, at Lukketiden ikke bør være senere end Kl. 8, og denne Bestemmelse, som tillader Kommunen at flytte den udover Kl. 8, har jeg derfor ikke anset det for nødvendigt at genoptage.

Hele denne Lov om Butikslukning er jo opstaaet ud fra to forskellige, sideløbende Bevægelser. Den er udgaaet fra de forretningsdrivendes eget Ønske om at opnaa en fælles Lukketid for ikke gennem Konkurrencen at drives til unødige økonomiske Ofre og unødigt personligt Besvær for sig selv. Den første kraftige Lukketidsbevægelse er maaske endogsaa udgaaet fra selve de arbejdsgivende forretningsdrivendes Kreds ud fra Ønsket om at skaffe sig selv med Familie en rolig Aften efter Dagens Gerning. Men sideløbende med denne Bestræbelse gik Ønsket om at sikre det hos de forretningsdrivende ansatte

Personale en rimelig Fritid, at sikre dem imod for stærk Udnyttelse af deres Arbejdskraft. Det er paa dette Punkt, at jeg har tilladt mig at forelægge nogle nye Bestemmelser i det Forslag, som her fremkommer, ingenlunde nye i den Forstand, at de ikke tidligere har været undergivne Drøftelse, heller ikke alle nye i den Forstand, at de ikke før har foreligget til Behandling for Rigsdagen, men nye i Forhold til Forslaget, som det forelaa i Fjor. For det første er der optaget en Bestemmelse om, at det ved kommunal Vedtægt skal kunne paabydes, at Butikker og Udleveringssteder samt Apoteker i paagældende Kommune skal være forsynede med Siddepladser til Brug for Personalet. Denne Bestemmelse fandtes i den oprindelige Lukkelov, da den forelagdes for Rigsdagen; det vedtoges i Folketinget, men her i Landstinget blev Bestemmelsen forkastet, dog kun med ganske ringe Majoritet, med 24 Stemmer imod 22. Dette forekommer mig at give Udsigt til, at man med Held kunde optage Overvejselsen af, om det ikke nu var rigtigt at indføre den Bestemmelse. Jeg tror, alle er enige om, at det efter de Undersøgelser, baade af hygiejnisk og social Natur, som har fundet Sted, maa siges, at Butikspersonalet, som er tvunget til gennem en lang Arbejdsdag væsentligt at staa op, har Krav paa Mulighed for i de Øjeblikke, hvor det ikke er i Arbejde, at komme til at sidde ned. Der er Læger, som har udtalt sig meget bestemt om de Farer for Slægten, det frembyder, hvis navnlig Kvinder og unge Mennesker ikke har Adgang til at sidde ned i Arbejdstiden. En Nationaløkonom, et tidligere Medlem af Rigsdagen, Professor Birck, har ud fra lignende Synspunkter meget stærkt betonet Ønskeligheden af at gennemføre en saadan Bestemmelse. Jeg vil nu tro, at i Virkeligheden er alle Arbejdsgivere, som har Forstaaelse af dette Spørgsmaal, enige om det ønskelige i, at der gives Personalet Adgang til at sidde ned, og i Butikker og Lagere er der sikkert hyppig allerede tilvejebragt Siddepladser, men en Bestemmelse i Loven vilde hjælpe denne Bevægelse frem og bringe den til virkelig Gyldighed. Forholdet er sikkert det, at mange Steder vil maaske Kunderne have en Fornemmelse af, at der foregaar noget urigtigt, naar de finder det ekspederende Personale siddende, idet de træder ind i Butikken. Men naar det ved Lov er fastslaaet, at saadanne Siddepladser skal være til